

Plan upravljanja istraživačkim podacima projekta MORENEC (Modeli odgovora na odgojno-obrazovne potrebe djece izložene riziku socijalne isključenosti u ustanovama ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja)

Bouillet, Dejana

Data management plan / Plan upravljanja istraživačkim podacima

Publication year / Godina izdavanja: **2024**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:131:040962>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-08-07**

Sveučilište u Zagrebu
Filozofski fakultet
University of Zagreb
Faculty of Humanities
and Social Sciences

Repository / Repozitorij:

[ODRAZ - open repository of the University of Zagreb
Faculty of Humanities and Social Sciences](#)

Modeli odgovora na odgojno-obrazovne potrebe djece izložene riziku socijalne isključenosti u ustanovama RIPOO

Models of Response to Educational Needs of Children at Risk of Social Exclusion in ECEC Institutions

Ovaj je rad financirala Hrvatska zaklada za znanost projektom IP-2019-04-2011

This work has been fully supported by Croatian Science Foundation under the project IP-2019-04-2011

MODELI ODGOVORA NA ODGOJNO-OBRAZOVNE POTREBE DJECE IZLOŽENE RIZIKU SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI U USTANOVAMA RANOG I PREDŠKOLSKOG ODGOJA I OBRAZOVANJA (MORENEC)

Opće informacije	
Ime i prezime predlagatelja	prof. dr. sc. Dejana Bouillet
Matična organizacija	Učiteljski fakultet, Sveučilište u Zagrebu
Naziv projekta	Modeli odgovora na odgojno-obrazovne potrebe djece izložene riziku socijalne isključenosti u ustanovama ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja (MORENEC)
Upravitelj podacima	Dejana Bouillet, dejana.bouillet@ufzg.hr
1.	Prikupljanje podataka i dokumentacija
Koje ćete podatke prikupljati, obrađivati, stvarati ili se ponovno njima koristiti? (navedite format, vrstu i opseg podataka)	Prikupljat će se kvantitativni i kvalitativni podaci temeljem kupnje prava na korištenje mjernih instrumenata (<i>Lista djetetovih ponašanja za dob 1,5 do 5 godina i Obrazac za njegovatelja-odgojitelja za dob 1,5 do 5 godina, Achenbach, 2000</i>) ili temeljem instrumenata razvijenih u sklopu istraživanja. To su: 1. <i>Upitnik o etiološkim i fenomenološkim aspektima razvoja djece rane i predškolske dobi, verzija za roditelje</i> (kvantitativni podaci)

		<ol style="list-style-type: none"> 2. <i>Upitnik za procjenu etioloških i fenomenoloških aspekata rizika socijalne isključenosti djece rane i predškolske dobi, verzija za odgojitelje</i> (kvantitativni podaci) 3. <i>Upitnik o kvaliteti pedagoške prakse u odnosu na djecu izloženu riziku socijalne isključenosti</i> (kvantitativni podaci) 4. <i>Strukturirani intervjui za odgajatelje</i> (kvalitativni podaci) kvantitativni podaci) 5. <i>Strukturirani intervjui za stručne suradnike</i> (kvalitativni podaci) 6. <i>Strukturirani intervjui za djecu</i> (kvalitativni podaci) 7. <i>Vinjete za odgojitelje i stručne suradnike</i> (kvalitativni podaci) 8. <i>Protokol za evaluaciju mjera potpore obiteljima i djeci izloženoj riziku socijalne isključenosti</i> (kvantitativni i kvalitativni podaci) 9. <i>Instrumenti za pred i post testiranje učinaka mjera potpore obiteljima i djeci izložene riziku socijalne isključenosti</i> (kvantitativni i kvalitativni podaci) <p>Svi kvantitativni prikupljeni podaci bit će pohranjeni u SPSS programu (sav format). Za pohranu podataka potrebno je do 20 MB. Kvalitativni podaci bit će pohranjeni u Word dokumentima (docx formatu) i Nvivo programu (nvp format). Procjena potrebnog prostora za pohranu kvalitativnih podataka je 50MB.</p>
	<p>Kako će se podaci prikupljati, obrađivati ili stvarati? (ukratko navedite metodologiju i procese osiguranja kvalitete te načine organiziranja podataka)</p>	<p>Radi se o stratificiranom reprezentativnom uzorku ustanova RPOO u Hrvatskoj, prema kriteriju broja djece u dobi od 5 do 7 godina uključenih u programe RPOO u 6 hrvatskih regija prema osnivaču ustanove, administrativnom statusu jedinice lokalne samouprave u kojoj djeluje i veličini ustanove RPOO.</p> <p>Na temelju pisane suglasnosti za provedbu istraživanja od strane ministarstva nadležnog za obrazovanje, vršio se slučajan izbor ustanova RPOO unutar stratuma. Ravnateljima dječjih vrtića upućen je pisani poziv za sudjelovanje u istraživanju u kojem je objašnjena svrha i metoda istraživanja. Nakon prikupljenih pristanaka ravnatelja za sudjelovanje u istraživanju, održane su edukacije odgojno-obrazovnih djelatnika ustanova koje su pristale sudjelovati u istraživanju. Za svaku je uključenu ustanovu RPOO bila zadužena jedna članica istraživačkog tima. Članice istraživačkog tima su za svako dijete uključeno u istraživanje osigurale pisani informirani pristanak njihovih roditelja i osigurale zaštitu osobnih podataka djece, roditelja i odgojitelja. Kvalitetu prikupljenih podataka osiguravaju članice istraživačkog tima koje su vodile postupak prikupljanja podataka. Podaci uneseni u program SPSS su provjeravani putem izračuna</p>

		<p>frekvencija po pojedinim kategorijama varijabli. Nevaljani unosi zamjenjivani su dopunom uzorka, slijedeći definirane stratume.</p> <p>Kvalitativni podaci su transkribirani, a kvalitetu transkripata provjeravala je asistentica na projektu. Sve datoteke imenovane su prema nazivu projekta i vrsti datoteke, podataka o kojima se radi. Podaci su podijeljeni članicama tima koje su potpisale <i>Standardi osiguravanja kvalitete s obzirom na komponente radnog plana istraživanja „Modeli odgovora na odgojno-obrazovne potrebe djece izložene riziku socijalne isključenosti u ustanovama ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja“</i>.</p>
	<p>Koju ćete dokumentaciju i metapodatke ustupiti osim podataka? (navedite koje su informacije potrebne korisnicima kako bi mogli čitati i interpretirati podatke u budućnosti te koji će se standardi koristiti pri tumačenju podataka)</p>	<p>S obzirom na <i>Ugovor o korištenju psihologijskih mjernih instrumenata</i> sklopljen s Nakladom Slap i s obzirom na potrebu zaštite osobnih podataka djece, odgojitelja i uključenih ustanova RPOO, nije predviđeno javno objavljivanje podataka. Mogući korisnici podatka slobodni su kontaktirati voditeljicu projekta i dobiti na uvid specifične dijelove datoteka, bez osobnih i drugih podataka koje bi otkrivala identitet ispitanika.</p> <p>Svaka skupina podataka popraćena je Obrascem za istraživače u kojem su dokumentirani izvori, karakter i broj prikupljenih podataka.</p>
2.	Pravna i sigurnosna pitanja	
	<p>Jeste li ograničeni sporazumom o povjerljivosti? Imate li potrebna dopuštenja za prikupljanje, obradu, čuvanje i dijeljenje podataka? Jesu li osobe čiji se podaci pohranjuju informirani o tome i jesu li dali privolu? Kojim ćete se metodama koristiti u svrhu zaštite osjetljivih</p>	<p>Istraživanje ima pisanu suglasnost Ministarstva znanosti i obrazovanja za provedbu projekta. Također, istraživanje ima suglasnost Etičkog odbora Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu jer poštuje etičke standarde Etičkog kodeksa Sveučilišta u Zagrebu, kao i druge relevantne dokumente. Sudjelovanje u istraživanju je dobrovoljno i anonimno. Projekt poštuje sve zahtjeve koji su utvrđeni Općom uredbom o zaštiti podataka (GDPR) – Uredba (EU) 2016/679 i u dijelu istraživanja koji se odnosi na djecu, poštivat će se Etički kodeks istraživanja s djecom (2003).</p> <p>Sve su članice istraživačkog tima potpisale dokument <i>Standardi osiguravanja kvalitete s obzirom na komponente radnog plana istraživanja „Modeli odgovora na odgojno-obrazovne potrebe djece izložene riziku socijalne isključenosti u ustanovama ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja“</i>.</p>

<p>podataka (GDPR - posebne kategorije osobnih podataka)?</p>	<p>Svi sudionici istraživanja potpisali su <i>Izjavu o informiranom pristanku na sudjelovanje u istraživanju</i> kojom su upoznati s ciljem istraživanja, odgovornim osobama tijekom istraživanja, ali i kojom im je garantirano anonimno sudjelovanje u istraživanju te mogućnosti odustajanja u bilo kojem trenutku. U navedenoj <i>Izjavi</i> sudionicima se garantira da uvid u ispunjene upitnike neće imati nitko osim istraživača na projektu i da nitko neće znati njihov identitet, identitet djeteta za kojeg popunjavaju Upitnik ili identitet ustanove u kojoj su podaci prikupljeni. S obzirom da se radi o povjerljivim osobnim podacima, objavljeni rezultati i skupovi podataka ne smiju dovesti do identifikacije sudionika.</p>
<p>Kako će se regulirati pristup podacima i njihova sigurnost? Koji su potencijalni rizici koje treba uzeti u obzir? Kako ćete osigurati sigurnost pohrane osjetljivih podataka?</p>	<p>Anonimnost sudionika osigurana je šifriranjem svakog upitnika (postupak pseudonimizacije). Šifriranje provode članice istraživačkog tima prema definiranom obrascu formiranja osmeroznamenaste šifre i prema šifrniku. Šifrirani podaci o identitetu sudionika čuvaju se u enkriptiranom obliku, a ključ za dekripciju posjeduju samo članovi istraživačkog tima.</p> <p>Ispunjeni upitnici vraćani su u zatvorenim i šifriranim kuvertama članicama istraživačkog tima. Šifra na upitniku i kuverti u kojoj sudionici vraćaju upitnike podudaraju se i nakon prikupljanja se uparuju. Šifrnici su pohranjeni na sigurnom mjestu koje je dislocirano od skupa podataka kako ne bi došlo do otkrivanja identiteta ispitanika.</p>
<p>Kako ćete upravljati zaštitom autorskih prava i intelektualnog vlasništva? Tko će biti vlasnik podataka? Koje će se licencije primjenjivati na podatke? Koja će se ograničenja primjenjivati na ponovnu uporabu osobnih podataka?</p>	<p>Podaci prikupljeni istraživanjem nemaju karakter autorskog prava i intelektualnog vlasništva. Autorska prava ostvaruju autori znanstvenih radova sukladno pravilima pojedinih časopisa. Podacima se dogovorno koriste članice istraživačkog tima, a ostali korisnici mogu koristiti podatke u dogovoru s voditeljem projekta i uz suglasnost istraživačkog tima, u skladu s pravilima HRZZ-a.</p>

3.	Pohrana i čuvanje podataka	
	<p>Kako će podaci biti pohranjeni i kako će biti napravljena sigurnosna kopija podataka (<i>backup</i>) tijekom istraživanja? Koji su kapaciteti čuvanja podataka kojim raspoložete? Kojim se procedurama koristite za sigurnosnu kopiju (<i>backup</i>)?</p>	<p>Podaci će se tijekom istraživanja s računala kopirati u nacionalni sustav za pohranu i dijeljenje podataka Puh (https://www.srce.unizg.hr/puh) koji članovima projektnog tima omogućava pristup aktualnoj verziji podataka i na kojem se dnevno automatizirano izrađuje sigurnosna kopija podataka.</p> <p>Sigurnosne kopije podataka planiraju se pohraniti na četiri mjesta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na prijenosnim računalima (voditeljice projekta i asistentice na projektu) - na nacionalnom sustavu za pohranu i dijeljenje podataka DABAR (kapacitet 200GB) i - na prijenosnom tvrdom disku koji će biti pohranjen na različitoj geografskoj lokaciji od prijenosnog računala (2TB) <p>Za pohranu sigurnosnih kopija skupova podataka odgovorna je asistentica na projektu.</p>
	<p>Koji je vaš plan čuvanja podataka? U kojim će se formatima čuvati?</p>	<p>Digitalni podaci čuvat će se trajno u institucijskom repozitoriju (Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu) uspostavljenom na sustavu Dabar. Tablične podatke čuvat ćemo u xlsx formatu, tekstualne u docx formatu te u pdf obliku. Baze podataka izrađene u SPSS programu čuvat će se u sav formatu, a baze podataka izrađene u Nvivo programu pohranit će se u nvp formatu. Doc oblik će se konvertirati u docx oblik.</p> <p>Papirnati dokumenti i podaci čuvat će se u kabinetu voditeljice projekta sukladno Ugovoru sklopljenom s HRZZ, najmanje 5 godina po završetku istraživanja.</p>
4.	Dijeljenje i ponovna uporaba podataka	
	<p>Kako i gdje će se podaci dijeliti? Na kojem repozitoriju planirate dijeliti podatke? Kako će potencijalni korisnici doznati za podatke?</p>	<p>Znanstveni radovi, izlaganja na konferencijama i drugim skupovima te drugi obrađeni skupovi podataka tijekom trajanja projekta redovito će se objavljivati na mrežnoj stranici projekta (http://morenec.ufzg.hr) gdje su javno dostupni.</p> <p>Konačnu verziju podataka voditeljica projekta podijelit će putem institucijskog repozitorija (Učiteljski fakultet, Sveučilište u Zagrebu) uspostavljenog u nacionalnom sustavu Dabar. Institucijski repozitorij u sustavu Dabar odabrali smo jer podržava FAIR načela.</p>

	<p>Ako postoje podaci koji se ne smiju dijeliti (prijavitelji vezani zakonskim, etičkim, autorskim pravilima, povjerljivošću i sl.), pojasnite razloge ograničenja.</p>	<p>Skupovi podataka prikupljeni istraživanjem dijelit će se isključivo objavom znanstvenih radova i javnim predstavljanjem na znanstvenim konferencijama i stručnim skupovima, javno dostupnima na mrežnoj stranici projekta.</p> <p>Zbog odredbi GDPR-a, Opće uredbe o zaštiti podataka Europske unije i Ugovora o korištenju psihologijskih mjernih instrumenata sklopljenog s Nakladom Slap sirovi podaci prikupljeni mjernim instrumentima nisu predviđeni za javnu objavu.</p>
	<p>Potvrdite da ćete se koristiti digitalnim repozitorijem koji je u skladu s načelima <i>FAIR-a</i>.</p>	<p>Istraživački podaci pohranit će se u institucijskom repozitoriju u Dabru, koji podržava FAIR principe.</p>
	<p>Potvrdite da ćete se koristiti digitalnim repozitorijem koji održava neprofitna organizacija (ako ne, objasnite zašto ne možete dijeliti podatke na digitalnom repozitoriju koji nije komercijalan).</p>	<p>Digitalni repozitoriji uspostavljeni na nacionalnoj infrastrukturi Digitalni akademski arhivi i repozitoriji — Dabar omogućavaju pohranu, dugoročno čuvanje i diseminaciju digitalnih sadržaja. Namjena repozitorija uspostavljenih u Dabru jest dugoročno čuvanje i dijeljenje konačne verzije podataka.</p>

Ref:

[1] Celjak, D., Dorotić Malič, I., Matijević, M., Poljak, Lj., Posavec K. i Turk, I.: „Istraživački podaci - što s njima?“ [Istraživački podaci - što s njima? : priručnik o upravljanju istraživačkim podacima | Digitalni repozitorij Srca \(unizg.hr\)](#)